

Keski-Karjalan KANSALAI SOPISTO

Opinto-ohjelma 2016-2017

KITEE

RÄÄKKYLÄ

KÄDENTAITOJA

KIELIÄ

KUNTOA

OPPIMISEN ILOA

KANSALAI SOPISTO

KESKI- KARJALAN KANSALAI SOPISTO

kansalaisvalmiuksia kaikille
lähes 50 vuotta
Kiteellä ja Rääkkylässä

TORITAPAHTUMA KITEEN TORILLA

la 20.8.2016 klo 11.00 - 13.00

**TERVETULOA TUTUSTUMAAN
kansalaisopistomme toimintaan!**

Tarjolla hernerokkaa ja hyvää seuraa :)

ILMOITTAUTUMINEN KURSSEILLE ALKAA MA 29.8. KLO 10.00

- internetissä
- puhelimitse
- henkilökohtaisesti opiston toimistossa

Katso lisää sivulta 3.

Rehtorin TERVEHDYS

Keski-Karjalan kansalaisopisto on viritännyt toimintansa valmiiksi aloittamaan uutta toimintakautta. Ohjelma on rakennettu keskikarjalaisen esittämien omien toiveiden pohjalta. Tarjonta on valmis – nyt on Sinun vuorosi tarttua toimeen ja ilmoittautua mukaan opiskelijaksi.

Opistolla on toimintaa sekä Kiteellä että Rääkkylässä. Näin ollen Kiteen ja Rääkkylän välinen kuntaliitos ei tuo toiminnallisia muutoksia opiston toimintaan. Muutos on kansalaisopistotoiminnan osalta vain hallinnollinen, sillä Rääkkylä on ollut tähänkin asti Kiteen sopimuskuntana mukana Keski-Karjalan kansalaisopistossa.

Kansalaisopistotoiminta on samanaikaisesti sekä paikallista että seudullista. Opiskelijat voivat osallistua kansalaisopiston kursseille koko toimialueella, on kurssi sitten Kiteellä tai Rääkkylässä. Aivan samoin myös esimerkiksi tohmajärveläiset voivat osallistua Keski-Karjalan kansalaisopiston kursseille. Opinto-ohjelmamme

takasivulla on esillä myös Tohmajärven kansalaisopiston kursseja. Suositellenkin käyttämään hyödyksi koko seudullista tarjontaa.

Seudun kahden kansalaisopiston – Keski-Karjalan sekä Tohmajärven kansalaisopiston – yhteistyö on tärkeää opetustarjonnan monipuolisuuden takaamiseksi. Opistoilla on muun muassa yhteisiä hankkeita ja henkilöstökoulutusta. Haluamme kehittää toimintaamme oppimalla toisiltamme.

Yksi esimerkki Keski-Karjalan ja Tohmajärven kansalaisopistojen yhteistyöstä on nyt syyslukukaudella toteutettava Kirjoita, kuvaa ja julkaise -kurssi. Kurssilla opitaan tekemään tiedotteita ja mainoksia sekä kirjoittamaan ja kuvaamaan sosiaaliseen mediaan. Se on omiaan aivan yksityishenkilöille, mutta erityisesti yhdistyksille. Jos seudun toimijat käyttävät tilaisuutta hyväkseen, on tulevina vuosina odotettavissa hienoa tiedottamista kylätapahtumista ja yhdistysten toiminnoista!

Kansalaisopistotoiminta on parasta mahdollista ennaltaehkäisevää sote-toimintaa. Samanaikaisesti kun sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteita asetellaan uusiin asentoihin Pohjois-Karjalassa ensi vuoden alusta alkaen ja koko maassa vuoden 2019 alusta alkaen, on muis-

tettava hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuus. Siihen kansalaisopisto tuo oman merkittävän panoksensa.

Tarjoamme monipuolista vapaa-ajan harraste- ja viriketoimintaa sekä sivistystä – ja vielä enemmänkin. Onkin oikeutettua sanoa, että Siun soten ja muiden julkisten palvelurakenteiden muutosten myötä kansalaisopiston rooli kuntalaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäjänä on entistä merkittävämpi. Tarjontamme on kaikille avointa kuntarajoista riippumatta.

Keski-Karjalan kansalaisopisto on päättänyt laskea opintoryhmän opiskelijämäärän minimikokoa seitsemästä kuuteen opiskelijaan. Muutos koskee koko toimialuetta eli Kiteettä ja Rääkkylää. Muutos perustuu toiminta-alueemme väestömuutoksiin. Haluamme näin entisestään vahvistaa kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia kansalaisopiston toimintaan.

Tervetuloa osallistumaan opiston toimintaan, entiset ja uudet opiskelijat – tervetuloa opiskelamaan, oppimaan, virkistymään ja sivistymään Keski-Karjalan kansalaisopistoon!

Kyösti Värri
rehtori

HENKILÖKUNTA

REHTORI

Kyösti Värri puh. 040 105 1170

OPETTAJAT

Vastaava suunnittelijaopettaja

Eija Mujunen (musiikki, teatteri, kielet, kuvataide, tekstiilityö)

puh. 040 105 1148

Suunnittelijaopettaja Markku Hyvönen

(atk, puutyö, liikunta)

puh. 040 105 1119

YHTEYSHENKILÖ RÄÄKKYLÄSSÄ

Marketta Roivas

puh. 040 105 1158

TOIMISTO

Toimistosihiteeri Jaana Mononen

puh. 040 105 1149

Toimisto avoinna pääsääntöisesti lukukausien aikana keskiviikkoisin klo 9-15. Muina aikoina yhteydenotot sähköpostitse osoitteeseen kansalaisopisto@kitee.fi tai jättämällä viesti puhelinvastaukseseen. Toimiston osoite: Koulutie 3, 82500 Kitee. Sähköpostiosoite: etunimi.sukunimi@kitee.fi

TIEDOTUS

Uusista kursseista ja opinto-ohjelman muutoksista ilmoitetaan tarvittaessa opiston kotisivuilla www.kitee.fi/kansalaisopisto, Koti-Karjalan ja Puruvesi-lehden sekä Kotiseutu-Uutisten opistopalstoilla.

Kurssiohjelman muutoksista, esim. tuntien peruuntumisesta tai siirtymisestä ilmoitetaan opiskelijoille tekstiviestillä. Tästä syystä on tärkeää ilmoittaa matkapuhelinnumero.

Palveluporkkana

KESKI-KARJALAN KANSALAIPOISTO
TARJOAA KITEELLE TAI RÄÄKKYLÄÄN
MUUTTAVILLE UUSILLE ASUKKAILLE

YHDEN MAKSUTTOMAN
KURSSIN/ASUKAS.

Voit hakea palveluporkkanaa
opiston toimistosta.

OPINNOT

Opetus alkaa 12.9., jotkut ryhmät saattavat alkaa jo aikaisemmin.

Syysloma 17.10. - 23.10.2016
Joululoma 5.12.2016 - 8.1.2017
Talviloma 6.3. - 12.3.2017

Lomien aikana ei järjestetä opetusta ellei toisin ole sovittu.

Opintoryhmän toiminnan aloittaminen ja toiminnassa pysyminen vaatii kurseilla opiston toiminta-alueella (Kitee ja Rääkkylä) vähintään 6 opiskelijaa. Mikäli opintoryhmään ilmoitetaan vähintään minimimäärä kurssimaksun maksaneita opiskelijoita, opetus toteutetaan lukukauden loppuun siitä huolimatta, että opiskelijämäärä laskee kesken kauden alle minimimäärän (esim. syksyllä alkanut kurssi jatkuu koko syksyn, mutta ei enää keväällä).

Keski-Karjalan kansalaisopiston ryhmien toimipaikoissa käytetään sisäkenkiä yleisen viihtyvyyden vuoksi. Tupakointi koulualueilla on kielletty.

Opisto ei ole vakuuttanut opiskelijoitaan, joten huolehdi itse riittävästä vakuutusturvastasi.

ILMOITTAUTUMINEN

Kiteen ja Rääkkylän ryhmiin ilmoittaudutaan ensisijaisesti: **Internetissä 29.8. 2016 klo 10.00 alkaen** (24t) osoitteessa www.kitee.fi/kansalaisopisto.

Puhelimitse alkaen **29.8.2016 klo 10.00-15.00 numeroissa**
040-1051149 (toimisto),
040-1051148 (Eija Mujunen),
040-1051119 (Markku Hyvönen)
040-1051158 (Marketta Roivas, Rääkkylä).

Kurssille voi ilmoittautua myös henkilökohtaisesti opiston toimistossa Kiteellä osoitteessa Koulutie 3, Kitee alkaen 29.8. klo 10.00-15.00.

Kurssien alettua vapaita paikkoja voi tiedustella opistolta tai suoraan opettajilta. Kaikkiin ryhmiin (myös sivukylien) ilmoittaudutaan ennakkoon joko internetin kautta, puhelimitse tai henkilökohtaisesti. Ryhmät aloittavat toimintansa vain jos ennakkoilmoittautuneita on ryhmän vähimmäismäärä. Muista siis ilmoittautua heti, näin varmistat ryhmän alkamisen! Monilla kursseilla on myös rajattu ryhmäkoko, joten kannattaa ilmoittautua ajoissa. Ilmoittautuminen on sitova. Ilmoittautumisen peruutus on tehtävä opiston toimistoon.

Ilmoittautuessa henkilötunnus loppuosineen on opiskelijoille pakollinen laskutustietojen oikeellisuuden varmistamiseksi.

KURSSIMAKSUT

Kaikki kurssit laskutetaan (ei käteismaksuja). Laskun voi maksaa myös Kiteen ja Kesälahden yhteispalvelupisteessä kaupungintalolla ja Kesälahti-talolla. Alle 18-vuotiaan opiskelijan ilmoittautumisesta tulee olla hänen huoltajansa allekirjoitus, täydellinen henkilötunnus ja osoitetiedot laskutusta varten. **HUOM!** Opiskeluvoikeutta ei voi saada mikäli henkilöllä tai hänen huoltajallaan on maksamattomia kurssimaksuja Keski-Karjalan kansalaisopistolle. **Kurssimaksuista ei myönnetä alennuksia.** Kurssimaksut vaihtelevat aihealueittain, kurssin pituuden ja järjestämiskustannusten mukaan. Opiskelija maksaa itse oppikirjat ja muut opiskelu- ja työ-

tarvikkeet. Joihinkin opintoryhmiin opettaja hankkii keskitetyksi oppimateriaalin. Tätä varten opettaja perii suoraan opiskelijoilta oppimateriaalimaksun. Keramiikka-, lasinsulatus- ja posliinimaalausryhmissä kurssimaksuun sisältyy kurssilla tehtyjen esineiden poltto. **Kurssimaksua ei palauteta, mikäli hyväksytyä peruutusta ei ole tehty opiston toimistoon. Jos opiskelija keskeyttää kurssin ilman hyväksytyä syytä, kurssimaksua ei palauteta. Kurssimaksut ovat perintäkelpoisia.** Keski-Karjalan kansalaisopiston yli 60 euron kurssimaksut laskutetaan koko lukuvuoden mittaisista kursseista kahdessa erässä syksyllä ja keväällä. Ilmoittautuminen on sitova koko lukuvuodeksi.

Leikkaa tästä ilmoittautumislomake ja opintosetelihakemus

Keski-Karjalan KANSALAIPOISTO

Koulutie 3, 82500 Kitee

ILMOITTAUTUMISLOMAKE
LV 2016-2017

OPPILAAN TIEDOT

Sukunimi	Etinimet
Lähiosoite	Postinumero ja -toimipaikka
Henkilötunnus (täydellinen)	Sähköpostiosoite
Matkapuhelinnumero	
☐ Työllinen ☐ Työtön ☐ Koululainen / opiskelija ☐ Eläkeläinen ☐ Muu (kotiaiti, alle kouluikä, aitiyslomat, varusmies)	Koulutus: ☐ Perusaste (kansa-, perus- tai keskikoulu) ☐ Toinen aste (yo, ammatilliperustutk., ammatillitutk.) ☐ Korkea-aste (opisto-, AMK- tai yliopistotutk.) ☐ Muu (perusk., alle kouluikä)

HUOLTAJAN TIEDOT (alle 18-vuotiaalta opiskelijalta)

Sukunimi	Etinimet
Lähiosoite	Postinumero ja -toimipaikka
Henkilötunnus (täydellinen)	Sähköpostiosoite
Matkapuhelinnumero	

ILMOITTAUDUN OPISKELEMAAN SEURAAVIA AINEITA:

Kurssin numero	Kurssi	Kurssimaksu
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Huom! Ilmoittautuminen on sitova. Huolehdi peruutuksesta toimistoon.

Päiväys

Allekirjoitus (alle 18-vuotiaalta huoltaja)

Keski-Karjalan KANSALAIPOISTO

Koulutie 3, 82500 Kitee

OPINTOSETELIHAKEMUS
2016-2017

Opintoseteli on tarkoitettu Keski-Karjalan kansalaisopiston kurssien maksamiseen lv. 2016-2017. Opintoseteleitä jaetaan Opetusministeriön myöntämän määrärahan puitteissa. Etu on henkilökohtainen eikä sitä voi muuttaa rahaksi. Voit hakea seteliä jos olet maahanmuuttaja, työtön, seniori (63+) tai eläkeläinen Kiteeltä tai Rääkkylästä.

Opintosetelin arvo on 15 euroa, jonka voit käyttää haluamaasi kurssiin. Setelin saajat arvotaan mikäli hakemusten määrä ylittää määrärahan 3000 euroa. Täytä lomake huolellisesti, sillä puutteellisia hakemuksia ei huomioida. **Palauta hakemus viimeistään 7.10.2016** osoitteella Keski-Karjalan kansalaisopisto, Koulutie 3, 82500 Kitee tai tuo se opiston toimistoon, osoite Koulutie 3.

HENKILÖTIEDOT

Sukunimi	Etinimi
Henkilötunnus	Puhelin
Lähiosoite	Postitoimipaikka
Haluan osallistua (kurssin nimi, numero):	

Hakuperuste (rastita oikea vaihtoehto):

OSASTO: KITEE KESÄLAHTI RÄÄKKYLÄ

Olen maahanmuuttaja

Olen työtön

Olen seniori

Olen eläkeläinen

Vakuutan antamani tiedot oikeiksi, _____

Paikka, aika ja allekirjoitus

Hyväksytty / Hylätty _____

Kasitteija ja päiväys: _____

OPISKELUPAIKAN PERUUTUKSET OPISTON

TOIMISTOON puh. 040 105 1149

tai kansalaisopisto@kitee.fi
Ilmoittautuminen on sitova koko lukuvuodeksi.

OPINTOSETELI

Opetushallitus on myöntänyt kansalaisopistolle opintoseteliavustuksen. Opintoseteli on käytettävissä tästä opinto-oppaasta valitun kurssin maksamiseen. Seteliä voivat hakea maahanmuuttajat, työttömät, eläkeläiset ja yli 63-vuotiaat seniorit. Hakulomakkeita on Kiteellä kansalaisopiston toimistossa, Kiteen ja Kesälahden yhteispalvelupisteissä ja kirjastossa. Rääkkylässä lomakkeita on kunnantalolla ja kirjastossa. Hakulomakkeen voi tulostaa myös opiston kotisivuilta www.kitee.fi/kansalaisopisto. Opintosetelin arvo on 15 e kurssin hinnasta. Kirjallinen hakemus on palautettava 7.10.2016 mennessä kirjeitse tai henkilökohtaisesti osoitteeseen Keski-Karjalan kansalaisopisto, Koulutie 3, 82500 Kitee. Opintosetelin saajalle ilmoitetaan henkilökohtaisesti.

Kitee

ILMAISLUENNOT

KITEE

TUNTEMATTOMAN SOTILAIN SAAPPAISSA KESKI-KARJALASSA

Ilmarinen, kabinetti
7.12.2016 klo 18.00-19.00
Markku Hyvönen

LUKUPIIRI

Kiteen kirjastossa

Keskiviikkona 7.9. klo 13. Vinkkejä aikuisten kaunokirjoista - tule kuuntelemaan ja keskustelemaan. Luku-neuvoja antavat Riitta Kangas ja Kai Sormunen Joensuun kirjastosta. Lukupiiri kokoontuu Kiteen kirjastossa kerran kuukaudessa, keskiviikkoina klo 13-14.30. Tervetuloa kertomaan lukukokemuksistasi ja jakamaan kirjojen herättämiä ajatuksia. Kokoontumiset 5.10., 2.11. ja 7.12.

LUKUTUOKIOT

Kesälahden kirjastossa

Kesälahden kirjastossa vietetään yhteisiä lukutuokioita kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona klo 10-11.30. Tule lukemaan, kuuntelemaan ja juttelemaan. Syksyn kokoontumiset: 7.9., 5.10., 2.11. ja 7.12.

SUOMEN

kielen kerho

Kiteen kirjastossa

Suomen kielen kerhossa harjoitellaan suomen kielellä puhumista. Tapaamisissa keskustellaan ajankohtaisista aiheista ja asioista esimerkiksi suomalaiset juhlat, tavat, ruoka ja urheilu. Keskustelun aiheita voivat ehdottaa myös osallistujat. Kokoontumiset kerran kuukaudessa tiistaisin 23.8., 20.9., 18.10., 22.11. ja 13.12 klo 17-18. Osallistuminen on maksutonta.

340200 C-ohjelmointikielen perusteet osa 1

tiistaisin ja torstaisin klo 19.00-20.30
13.9.2016-20.10.2016
Kurssimaksu 100,00 €

Kurssi johdattaa sinut askel askeleelta C-ohjelmoinnin perusteisiin. Ei lähtipaamiaisia. Kurssi on pehmeä johdatus ohjelmointiin sellaiselle, jolla ei ole aiempaa ohjelmointikokemusta, mutta halua ohjelmoinnin opiskeluun löytyy. C-kieli on yksi suosituimmista ja laajemmalti käytetyistä ohjelmointikielistä. Se on yleiskäyttöinen ohjelmointikieli ja käytettävissä lähes kaikissa olemassa olevissa tietokonejärjestelmissä. Sisältöteemat: johdatus ohjelmointiin, muutujat, ohjelmalauseet, lausekkeet ja operaattorit, if-lauseet, silmukkarakenteet, funktiot ja numeeriset taulukot. Tutori on käytettävissä kurssin aikana reaaliaikaisella keskustelukanavalla kahdesti viikossa (ti ja to klo 19:00-20:30). Tälle kurssille on tarjolla myös syvällisempi jatkokurssi, C-ohjelmointikielen perusteet, osa 2.

340201 C-ohjelmointikielen perusteet osa 2

tiistaisin ja torstaisin klo 19.00-20.30
1.11.2016-8.12.2016
Kurssimaksu 100,00 €

Kurssi esittelee C-ohjelmoinnin edistyneempiä osa-alueita.. Ei lähtipaamiaisia. Kurssi sopii kaikille, jotka haluavat lisätä tietämystään C-kielstä C-ohjelmointikielen perusteet verkossa, osa I -kurssin jälkeen. C-kieli on yksi suosituimmista ja laajemmalti käytetyistä ohjelmointikielistä. Se on yleiskäyttöinen ohjelmointikieli ja käytettävissä lähes kaikissa olemassa olevissa tietokonejärjestelmissä. Sisältöteemat: tiedostojen käsittely, merkit ja merkijonot, yksinkertaiset tietorakenteet, osoittimet ja taulukoitten käsittely osoittimilla. Tutori on käytettävissä kurssin aikana reaaliaikaisella keskustelukanavalla kahdesti viikossa (ti ja to klo 19:00-20:30). Tätä kurssia ennen on hyvä käydä myös kurssin ensimmäinen osa, C-ohjelmointikielen perusteet, osa 1.

340206 Python-ohjelmoinnin perusteet, osa 1

maanantaisin ja keskiviikkoina
17.30-19.00
12.9.2016-19.10.2016, 24 oppituntia

Kurssi johdattaa sinut askel askeleelta Python-ohjelmoinnin maailmaan. Kurssi sopii kaikille ohjelmoinnista kiinnostuneille sekä ammattilaisille, jotka haluavat laajentaa osaamistaan. Sisältöteemat: johdatus ohjelmointiin, tulostaminen, muutujat, valmiiden metodien käyttäminen, valintarakenteet, toistorakenteet sekä tiedostojen käsittely. Tutori on käytettävissä kurssin aikana reaaliaikaisella keskustelukanavalla kahdesti viikossa (ma ja ke klo 17:30-19:00). Tälle kurssille on tarjolla myös syvällisempi jatkokurssi, Python-ohjelmoinnin perusteet, osa 2.

340207 Python-ohjelmoinnin perusteet, osa 2

maanantaisin ja keskiviikkoina
17.30-19.00
31.10.2016-14.12.2016, 24 oppituntia

Kurssilla syvennetään Python-ohjelmointiosaamista. Sisältöteemat: alifunktiot, moduulit, virheenkorjaus, tietotyypit ja leikkaukset sekä oliot. Tutori on käytettävissä kurssin aikana reaaliaikaisella keskustelukanavalla kahdesti viikossa (ma ja ke klo 17:30-19:00). Tätä kurssia ennen on hyvä käydä myös kurssin ensimmäinen osa, Pythonohjelmoinnin perusteet, osa 1.

340208 Tutustu ohjelmointiin Scratchin avulla 1

tiistaisin 18.00-19.30
13.9.2016-4.10.2016, 8 oppituntia

Kurssimaksu 85,00 €
Kurssilla käydään läpi mitä on ohjelmointi, ohjelmoinnin logiikka ja peruskäsitteet sekä tutustutaan alakouluilaisen tapaan harjoitella ohjelmointia Scratchin avulla. Kurssi ja sen materiaalit ovat verkossa ja sen kesto on 2 oppituntia neljänä viikkona peräkkäin. Tiistaisin klo 18. Ohjelmistovaatimukset: Internet-selain ja Adobe Flash-selainlaajennus.

340209 Tutustu ohjelmointiin Scratchin avulla 2

keskiviikkoina 18.00-19.30
2.11.2016-23.11.2016, 8 oppituntia

Kurssimaksu 85,00 €
Kuten edellä.

Peliohjelmointi

340202 2D-peligrafiikka ja animaatiot

maanantaisin ja keskiviikkoina 19.00-20.30
12.9.2016-19.10.2016
Kurssimaksu 100,00 €

Kurssilla opiskellaan pelikehityksessä tärkeää grafiikan tuottamista ilmaisohjelmilla. Ilmaisilla ohjelmistoilla kuten GIMP ja Inkscape, voidaan luoda näyttävän näköistä, ammattitasoista grafiikkaa. Kurssilla käydään läpi graafisen suunnittelun perusasioita ja luodaan grafiikkaa, jota hydynnetään kurssilla 2D-pelikehityksessä. Kurssin jälkeen osataan peligrafiikan toteuttamisen perusteet, joka antaa valmiuksia pelialialla työskentelelyyn. Tutori on käytettävissä kurssin aikana reaaliaikaisella keskustelukanavalla kahdesti viikossa (ma ja ke klo 19:00-20:30). Kurssi ei vaadi aiempaa alan osaamista. Kurssin voi suorittaa itsenäisenä osiona, mutta 2D-pelikehitys-kurssi on sille luonteva jatko. Ohjelmistovaatimukset: GIMP, Inkscape (Windows, Mac tai Linux).

340203 2D-pelikehitys

maanantaisin ja keskiviikkoina 19.00-20.30
31.10.2016-17.12.2016, 24 oppituntia

Kurssimaksu 100,00 €
Kurssilla kehitetään toimiva peli ilmaisella Construct 2 -kehitysohjelmalla. Construct 2 on helppokäyttöinen ohjelma, mikä ei vaadi väänsäisiä ohjelmointitaitoja, kuten skriptien kirjoittamista. Kurssilla opiskellaan pelin kehittämisen prosessi, ja lopuksi toteutetaan oma peli. Kurssilla käytetään kurssin I-osassa luotua grafiikkaa. Kurssin jälkeen osataan toimivan 2D-pelin kehittämisen perusteet. Tuutori on käytettävissä kurssin aikana reaaliaikaisella keskustelukanavalla 2 krt/vk (ma ja ke klo 17:00-18:30). Kurssi ei vaadi aiempaa alan osaamista. Kurssi voi suorittaa itsenäisenä osiona, mutta suositeltavaa on suorittaa ensin 2D-pelikehityskurssi verkossa, osa I, jossa peliä varten luodaan grafiikkaa ilmaisilla ohjelmilla. Kurssin kokonaisuhtaan sisältää Viopie World online-kurssialustan lisenssin ja monipuolisen verkkomateriaalia.

340204 3D-peligrafiikka ja animaatiot

tiistaisin ja torstaisin 17.30-19.00
13.9.2016-20.10.2016, 24 oppituntia

Kurssimaksu 100,00 €
Kurssilla tutustutaan peleissä tarvittavaan 3D-grafiikan ja animaatioiden tuottamiseen. Kurssilla opiskellaan suositun Blender 3D-grafiikkaohjelmiston käyttöä. Blender on ilmainen avoimen lähdekoodin ohjelma, jolla voi tuottaa ammattitasoisista materiaalia. Kurssilla käydään ohjelman käytön perusteet, sekä tehdään erilaisia harjoitteita 3Dmallinnuksesta ja animaatioista. Kurssin jälkeen opiskelija osaa 3D-grafiikan tuottamisen perusteet, joka antaa valmiuksia pelialialla työskentelelyyn. Tutor on käytettävissä kurssin aikana reaaliaikaisella keskustelukanavalla 2 krt/vk (ti ja to klo 17:30-19:00). Kurssi ei vaadi aiempaa alan osaamista, mutta perusosaaminen erilaisien grafiikkasovellusten (esim. Gimp, Inkscape) käytöstä on eduksi. Kurssille luonteva jatko-osa on 3D-pelikehitys, jossa toteutetaan 3D-peli. Ohjelmistovaatimukset: Blender (Windows, Mac tai Linux) .

340205 3D-pelikehitys, verkkokurssi

tiistaisin ja torstaisin 17.30-19.00
1.11.2016-8.12.2016, 24 oppituntia

Kurssimaksu 100,00 €
Kurssilla tutustutaan 3D-pelien tekemiseen Unity3D-pelinkehitysohjelmistolla. Kurssilla opiskellaan suosittu Unity3D-pelinkehitysohjelmiston käyttöä perusteista alkaen. Kurssilla käydään ohjelman käytön perusteet, sekä tehdään erilaisia harjoitteita käyttäen C#-ohjelmointikieltä. Kurssin jälkeen opiskelija osaa 3D-pelikehityksen perusteet, joka antaa valmiuksia pelialialla työskentelelyyn. Tutor on käytettävissä kurssin aikana reaaliaikaisella keskustelukanavalla 2 krt/vk (ti ja to klo 17:30-19:00). Kurssin esitietona ovat ohjelmoinnin perusteet C#-kielellä. Kurssin voi suorittaa itsenäisenä osiona, mutta suositeltavaa on suorittaa ensin kurssi 3D-peligrafiikka ja animaatiot, jossa peliä varten luodaan grafiikkaa ilmaisilla ohjelmilla. Ohjelmistovaatimukset: Unity3D (Windows 7 SP1+, 8, 10; Mac OS X 10.8+).

Uskonto

130300 Juutalainen perimätieto ja Raamattu

Ilmarinen opetusstila 22, 2. krs, Koulutie 3
ti 17.30-19.15
13.9.2016-29.11.2016, 22 oppituntia

10.12.017-4.4.2017, 24 oppituntia
Hermann Aistrich
Kurssimaksu 50,00 €
Enintään 30 opiskelijaa.
Opetus perustuu Friedrich Weinreb'n saksankielisten kirjojen ja äänitteiden tuntumukseen. Kurssilla edetään Hermann Aistrichin omien suomeksi käännettujen muistiinpanojen mukaan. Kurssi sisältää monistettua opetusmateriaalia. Tämä kurssi voi auttaa Raamatun ymmärtämiseen ja sopii kaikille kiinnostuneille.

Musiikki

110101 Mieskuoro

Kiteen Ev. kansanopisto, Opistontie 7
ma 18.00-20.30
5.9.-21.11.2016, 40 oppituntia

9.1.2017-10.4.2017, 40 oppituntia

Hannu-Heikki Hakulinen

Kurssimaksu 110,00 €

Enintään 50 opiskelijaa.

Perinteistä ja uudemmaa mieskuorotaulua, kuoro-ohjelmiston harjoittelua ja esittämistä sekä aanenkaunon harjoittamista. Myös uudet laulajat tervetuloa!

110102 Pianonsoitto

Ilmarinen opetusstila 22, 2. krs, Koulutie 3
ti 15.00-17.00
13.9.2016-29.11.2016, 30 oppituntia

10.12.017-28.3.2017, 32 oppituntia

Anneli Keinänen-Sallinen

Kurssimaksu 105,00 €

Syksy 50,00 € Kevät 55,00 €

Enintään 4 opiskelijaa.

Opitaan pianonsoittoa ja vapaata säestystä.

Ryhmä kokoontuu 23 kertaa, oppilas saa opetusta n. 30 min./kokoontumiskerta. Ensimmäisellä kokoontumiskerralla sovitaan soittoajat.

Suomi

120101 Suomea aloitteleville

Kästekonen, Ilmarisentie 5, 82500 Kitee
ma 17-18.30
12.9.2016-28.11.2016, 22 oppituntia

9.1.2017-3.4.2017, 24 oppituntia

Tatiana Maslova

Kurssimaksu 83,00 €

Syksy 40,00 € Kevät 43,00 €

Enintään 16 opiskelijaa.

Kurssi on tarkoitettu maahanmuuttajille, jotka tarvitsevat alkeistason kielen opetusta. Kurssilla opiskellaan itsestä ja perheestä kertomista, ajanilmauksia, kellonaikoja, ostosten tekemisestä ja kysymistä ja vastaamista. Paäpaino on puhumisen harjoittelussa. Kurssin opetuskieli on suomi. Tavoitteena on kielitaito A1.1 – A1.2. Oppikirja: Suomen mestari 1.

Oppikirja: Suomen mestari 1.

120102 Suomi 2

Kästekonen, Ilmarisentie 5, 82500 Kitee
ke 17-18.30
14.9.2016-30.11.2016, 22 oppituntia

11.1.2017-5.4.2017, 24 oppituntia

Kajja Jumppanen

Kurssimaksu 83,00 €

Syksy 40,00 € Kevät 43,00 €

Enintään 16 opiskelijaa.

Kurssi on tarkoitettu maahanmuuttajille, jotka osaavat jo suomen kielen alkeet. Kurssilla opetellaan keskustelemaan asumisesta, harrastuksista ja matkustamisesta sekä puhumaan työnsä ja ammasteista. Lisäksi tutustutaan suomalaisiin juhliin ja vapaa-ajan viettoon. Paäpaino on puhumisen harjoittelussa mutta samalla opiskellaan myös keskeisiä kielioppiasioita. Tavoitteena on kielitaito A1.3 – A2.1. Oppikirja Suomen mestari 1.

120103 Suomi 4

Kästekonen, Ilmarisentie 5, 82500 Kitee
to 17-18.30
15.9.2016-11.2.2016, 22 oppituntia

12.1.2017-6.4.2017, 24 oppituntia

Kajja Jumppanen

Kurssimaksu 83,00 €

Syksy 40,00 € Kevät 43,00 €

Enintään 16 opiskelijaa.

Kurssilla kasitellaan jokapäiväiseen elämään liittyviä teemoja ja tutustutaan suomen puhekielen perusteisiin. Paäpaino on puhumisen harjoittelussa mutta samalla syvennetään myös keskeisten kielioppiasioiden hallintaa. Tavoitteena on kielitaito A2.2 - B1. Oppikirja Suomen mestari 2.

120104 Keskitason YKI-testiin valmistava kurssi

Kästekonen, Ilmarisentie 5, 82500 Kitee
ma 18.40-20.10
12.9.2016-28.11.2016, 22 oppituntia

9.1.2017-3.4.2017, 24 oppituntia

Tatiana Maslova

Kurssimaksu 83,00 €

Syksy 40,00 € Kevät 43,00 €

Enintään 16 opiskelijaa.

Kurssilla harjoitellaan keskitason yleistä kielitutkintoa (YKI taso 3-4) varten. Kuuntelua, puhumista, tekstin ymmärtämistä ja kirjoittamista opettajan oman materiaalin avulla.

120105 Suomen keskustelukurssi

Kästekonen, Ilmarisentie 5, 82500 Kitee
ti 17.00-18.30
13.9.2016-29.11.2016, 22 oppituntia

10.1.2017-4.4.2017, 24 oppituntia

Tatiana Maslova

Kurssimaksu 83,00 €

Syksy 40,00 € Kevät 43,00 €

Enintään 16 opiskelijaa.

Kurssi on suunniteltu kielitaidon kehittämiseen keskittyvä kurssi ja tarkoitettu maahanmuuttajille, jotka osaavat jo suomen kielen perusteet mutta tarvitsevat puhumisen harjoittelua. Kurssilla keskustellaan mm. matkailuun, vapaa-ajan viettoon, harrastuksiin sekä terveyteen ja sairastamiseen liittyvistä teemoista. Kurssin sisältö tarkentuu opiskelijoiden toiveiden mukaisesti.

Oppikirja: Suomen mestari 1.

120106 Kirjoitan elämästäni - Elämäkertakirjoittamisen kurssi

Ilmarinen opetusstila 21, 2. krs, Koulutie 3
joka toinen viikko
ti 17.30-19.45

13.9.2016-22.11.2016, 18 oppituntia

10.1.2017-4.4.2017, 21 oppituntia

Tuula Ranta

Kurssimaksu 78,00 €

Syksy 36,00 € Kevät 42,00 €

Enintään 12 opiskelijaa.

Kirjoitetaan omasta elämästä ja omista kokemuksista. Tavoitteena voivat olla lyhyet muistelmatekstit tai laajempi omaelämäkerta.

Ryhmä kokoontuu syksyllä 13.9., 27.9., 4.10., 25.10, 8.11. ja 22.11. Keväällä 2017: 10.1., 24.1., 7.2., 28.2., 14.3., 28.3. ja 4.4.

Englanti

120301 Englannin kielen alkeiskurssi

Ilmarinen opetusstila 122, 1. krs, Koulutie 3
ma 13.00-14.30
12.9.2016-28.11.2016, 22 oppituntia

9.1.2017-3.4.2017, 24 oppituntia

Eija Mujunen

Kurssimaksu 83,00 €

Syksy 40,00 € Kevät 43,00 €

Enintään 20 opiskelijaa.

Englannin kielen alkeiskurssi, joka ei edellytä aiempia kieliopintoja. Harjoittelemme rauhalliseen tahtiin kielen perusteita ja arkielämän käyttötilanteita. Oppimateriaali valitaan ja lähtään yhdessä.

120302 Englannin alemman tason peruskurssi

Ilmarinen opetusstila 122, 1. krs, Koulutie 3
ti 12.10-13.40
13.9.2016-29.11.2016, 22 oppituntia

10.1.2017-4.4.2017, 24 oppituntia

Eija Mujunen

Kurssimaksu 83,00 €

Lisämaksu 40,00 € Kevät 43,00 €

Enintään 15 opiskelijaa.

Englannin kielen alemman tason peruskurssi, joka sopii kaikille kielistä n. pari vuotta harrastaneille. Harjoittelemme rauhalliseen tahtiin kielen perusteita ja arkielämän käyttötilanteita. Oppimateriaalina Steps 1, kpl 9 - 12 ja keväällä Steps 2 kirjan aloitus.

120303 Englannin perusteita arkeen - aamupäiväryhmä

Ilmarinen opetusstila 122, 1. krs, Koulutie 3
ti 10.15-11.45

13.9.2016-29.11.2016, 22 oppituntia

10.1.2017-4.4.2017, 24 oppituntia

Eija Mujunen

Kurssimaksu 83,00 €

Syksy 40,00 € Kevät 43,00 €

Enintään 15 opiskelijaa.

Englannin kielen peruskurssi, joka soveltuu kaikille kielitä muuttaman vuoden harrastaneille.

Harjoittelemme rauhalliseen tahtiin kielen perusteita ja arkielämän käyttötilanteita. Oppikirjana Passport to English 2, kpl 8 - 10.

120304 Englanti 5

Ilmarinen opetusstila 21, 2. krs, Koulutie 3
ke 18.30-20.00
14.9.2016-30.11.2016, 22 oppituntia

11.1.2017-5.4.2017, 24 oppituntia

Eija Mujunen

Kurssimaksu 83,00 €

Syksy 40,00 € Kevät 43,00 €

Enintään 20 opiskelijaa.

Kurssi sopii kielitä muuttaman vuoden harrastaneille. Harjoittelemme rauhalliseen tahtiin kielen perusteita ja arkielämän käyttötilanteita. Keräämmme aluksi keskeisiä rakenteita, joten kaikki uudetkin opiskelijat pääsevät hyvin mukaan.

Oppikirjana Destinations 2, kpl 3 -. Welcome!

120305 Arkipäivän englantia - keskitason kertauskurssi

Ilmarinen opetusstila 21, 2. krs, Koulutie 3

ke 17.00-18.30

14.9.2016-30.11.2016, 22 oppituntia

11.1.2017-5.4.2017, 24 oppituntia

Eija Mujunen

Kurssimaksu 83,00 €

Syksy 40,00 € Kevät 43,00 €

Enintään 22 opiskelijaa.

Kertaava englannin kielen kurssi kaikille, jotka ovat joskus opiskelleet englannin kielen perusteet (esim. perus-/keskioulu, lukion lyhyt kielii) mutta joiden kielitaito kaipaä päivytystä. Paäpaino on suullisessa viestinnassa mutta kertaamme myös kielen keskeisiä rakenteita. Oppimateriaalina Stepping Stones 2.

Oppikirja: Suomen mestari 1.

11.1.2017-5.4.2017, 24 oppituntia
René Eugenio Juárez
Kurssimaksu 83,00 €
Syksy 40,00 €
Kevät 43,00 €
Enintään 16 opiskelijaa.
Jos matkustat Espanjiaan tai Latinalaiseen Amerikkaan ja joku kysyy ¿De donde eres? etkä halua näyttää kysymysmerkkiä, tule mukaan opiskelamaan! Harjoitellamme rauhalliseseen tahtiin kielen perusteita. Perehdyimme myös espanjalaiseen ja latinokulttuuriin sekä elämäntapaan. Oppikirja valitaan kurssin alussa.

Italia

120801 Italian kielen perusteet
Ilmarinen opetustila 23, 2. krs
ti 19.15-20.45
13.9.2016-29.11.2016, 22 oppituntia
10.1.2017-4.4.2017, 24 oppituntia
Federica Mazzola
Kurssimaksu 83,00 €
Syksy 40,00 €
Kevät 43,00 €
Enintään 20 opiskelijaa.
Ciao! Rauhallisesti etenevä peruskurssi, joka sopii italian kielestä kiinnostuneille ja matkustajille. Oppimateriaalina Bella Vista 1. Huom. Sama kurssi tarjolla Tohmajärven kansalaisopistos-sa klo 17.00-18.30.

Heprea

Heprean verkkokurssi
Ilmoittaudu opiskelemaan suoraan osoitteessa www.ikkunaheprean.fi
Lisätiedot ja kurssimaksu hoidetaan suoraan palveluntuottajan kanssa.

Valokuvaus

340104 Digitaalinen valokuvaus
Ilmarinen Atk opetustila 256, 2. krs, Koulutie 3 la 10.00-14.15 su 10.00-14.15
17.9.-30.10.2016, 20 oppituntia
Salla Juvonen
Kurssimaksu 45,00 €
Enintään 15 opiskelijaa.
Kurssilla tutustutaan digitaalikameran ominaisuuksiin, valokuvailmáisun perusteisiin ja kuvan-käsittelyn alkeisiin. Kurssi soveltuu niin vasta-alkeisille kuin harjaantuneemmillekin valokuvaajille. Mukaan tarvits^tet oman digikameran, joko kompaktkameran (pokkarin) tai järjestelmäkameran (järkkärin). Tunnella valokuvaamme, tarkastelemme valokuvia yhdessä keskustellen ja tutustumme kuvankäsittelyn peruseräätteisiin. Kokeilemme myös paperivalokuvan digitointia. Aiempaa kokemusta ei tarvita! Opetus painottuu valokuvailmáisuun ja ohjattun kameran käyttöön. Kokoontumiskertojen välillä toteutetaan myös itsenäisesti valokuvaustehtáviä. Oman valokuvateoksen mahdolliset kustannukset maksetaan erikseen. Ryhmä kokoontuu 17.9., 18.9. ja 29.-30.10

Tietotekniikka

340105 Windows 10 tutuksi
Kästekonen, Ilmarisentie 5, 82500 Kitee
ma 10.00-12.30
12.9.2016-10.10.2016, 15 oppituntia
Markku Hyvönen
Kurssimaksu 33,00 €
Enintään 15 opiskelijaa.

Siirrytkö juuri Windows 10:n käyttäjäksi ja kaikki tuntuu oudolta aiempaan käyttöjärjestelmään verrattuna? Asennetaan opiston kannettaviin Windows 10.Tutustutaan käyttöjärjestelmän uusiin ominaisuuksiin mm. käynnistä-valikkoon, sovelluskauppaan ja Microsoft Edge -seläimeen. Tarkennetaan tuntisuunnitelmaa oppilaiden tarpeiden mukaan. Osallistujalta vaaditaan tietokoneen peruskäytön osaamista.

340106 Aamuvirkkujen atk senioreille I /peruskurssi
Kästekonen, Ilmarisentie 5, 82500 Kitee
ma 9.00-12.15

24.10.2016-28.11.2016, 24 oppituntia
Markku Hyvönen
Kurssimaksu 40,00 €
Enintään 20 opiskelijaa.
Tutustutaan tietokoneeseen rauhallisella tahdilla. Laittehallinta, tiedonhallinta ja internetpalveluiden perusteita. Kurssilla on käytössä Windows 10 -tietokoneet, mutta tunneille on mahdollista ottaa mukaan oma kannettava tietokone.

340107 Aamuvirkkujen atk senioreille II / jatkokurssi
Ilmarinen opetustila 122, 1. krs, Koulutie 3
ma 9.00-12.15
9.1.2017-3.4.2017, 48 oppituntia
Markku Hyvönen
Kurssimaksu 85,00 €
Enintään 20 opiskelijaa.

Kurssilla kerrataan ja syvennetään aiemmin hankittuja tieto/taitoja, Windows 10 käyttöjärjestelmä. Internetin huvi ja hyöty, sähköpostin kertaus (Gmail).
Tekstinkäsittely: OpenOffice/Word: asiakirjan kirjoittaminen, tekstin muokkaaminen ja kuvien lisääminen asiakirjaan. Taulukkolaskennan perusteita arielämään.
Kuvien tuonti digikamerasta tietokoneelle ja jatkokäsittely Kuvakirjan tekeminen Internet-ohjelman avulla. Ohjelmien asennus ja päivitys.

340108 Tiedostojen hallintaa
Ilmarinen Atk opetustila 256, 2. krs, Koulutie 3
ke 18.00-20.30
14.9.2016-28.9.2016, 9 oppituntia
Markku Hyvönen
Kurssimaksu 25,00 €
Enintään 15 opiskelijaa.
Tuntuuko siltä, että kansioilla ja tiedostoilla on oma tahtonsa, jonka takia tallennukset menevät aina väärään paikkaan tai katoavat kokonaan? Tule kurssille harjoittelemaan kansioden ja alikansioden luomista, tallentamista ja tiedostojen siirtämistä. Tutustutaan ja harjoitellaan eri tallennusvaihtoehtoihin Osallistujalta vaaditaan tietokoneen peruskäytön osaamista. Tunneilla on mahdollista ottaa mukaan oma kannettava tietokone.

340109 Tietokoneen @ / A-ajokortti
Ilmarinen Atk opetustila 256, 2. krs, Koulutie 3
ke 17.30-20.45
5.10.2016-14.12.2016, 40 oppituntia
11.1.2017-5.4.2017, 48 oppituntia
Markku Hyvönen
Kurssimaksu 130,00 €
Syksy 64,00 €
Kevät 66,00 €
Enintään 15 opiskelijaa.
Kurssin tavoitteena on suorittaa tietokoneen A-ajokortti. Ajokortti taskussa osaat käyttää tietokoneta kattavasti (tekstinkäsittely, taulukkolaskenta, esitysgrafiikka, tietokanta, internet, resursienhallinta, kuvankäsittely). Kurssi sopii tietokoneen peruskäytön osaaville. Kortti on hyvä todistus esim. töihin haettaessa. Lisää tietoa ajokortista www.tieke.fi/ajokortti
Tutkintoon lähtävää koulutus pitää siis sisälleen lähipöetusta, kotona tehtäviä harjoituksia ja tentin. Oppikirja hankitaan yhteishankintana.

340110 Miten hyödynnän pitvipalveluja?

Kästekonen, Ilmarisentie 5, 82500 Kitee
ma 13.00-15.30
24.10.2016-28.11.2016, 18 oppituntia
Markku Hyvönen
Kurssimaksu 36,00 €
Enintään 20 opiskelijaa.

Pitvipalvelujen avulla on mahdollista kommunikoida, jakaa tietoa ja tallentaa tiedostoja monipuolisesti. Tallenteisiin pääsee kaikki kaikilla nettiyhteyden omaavilla laitteilla. Kurssi luo katsauksen Googlen ja Microsoftin pilvipalveluihin. Oppilaille tulee olla luotuna Microsoft-tili ja Google-tili. Oma käyttäjätunnus ja salasana tilille on muistettava! Tarvittaessa tilit on mahdollista luoda tuntien avulla. Tunneille on mahdollista ottaa mukaan oma kannettava tietokone.

340111 iPad tablettitietokone tutuksi
Ilmarinen Atk opetustila 256, 2. krs, Koulutie 3
27.10.2016-17.11.2016, 12 oppituntia
Markku Hyvönen
Kurssimaksu 36,00 €
Enintään 20 opiskelijaa.
Kurssilla käydaän monipuolisesti läpi iPadin käyttömahdollisuuksia. Lähemme liikkeelle perusnäkymistä, toiminnoista ja asetuksista. Kurssilla tutustutaan myös iPadin sovelluksien käyttöön. Ota oma iPad mukaan. Opetuksessa ei tuletä mitään tablettitietokoneita.

340112 Android tablettitietokone tutuksi
Ilmarinen Atk opetustila 256, 2. krs, Koulutie 3
12.1.2017-2.2.2017, 12 oppituntia
Markku Hyvönen
Kurssimaksu 36,00 €
Enintään 20 opiskelijaa.
Tutustutaan Android-tabletiin (esim. Acer, Samsung, HTC, Lenovo, LG) käytön perusteisiin. Käydaän läpi laitteen perusasetukset, internetin ja sähköpostin käyttö sekä ohjelmien lataaminen ja poistaminen. Ota oma Android tabletti mukaan. Opetus ei tue iPad-tabletteja.

Näyttämötaiteet

110201 Lapsi- ja nuorisoteatteri Polento

Kiteesali, Koulutie 3
ma 16.30-18.00
12.9.2016-28.11.2016, 33 oppituntia
9.1.2017-10.4.2017, 42 oppituntia
Tarja Janis
Kurssimaksu 120,00 €
Syksy 53,00 €
Kevät 67,00 €
Enintään 20 opiskelijaa.
Polento tahtee tutkimusmatkalle fantasian, naamioiteatterin, animamaailmojen kehollisen ilmaisun ja miimikan maailmaan.
Vahvistamme kauden aikana omaa ilmaisua kokeilemalla erilaisia teatteritekniikoita, improvisoimme ja vahvistamme näyttämöröhkkeitä. Toimintaa kuvaa parhaiten kupliva ilo, kokeileva ote, kuuntelu, keskittyminen, mokailun riemu, liike, leikki ja vauhdikas heittäytyminen tilanteisiin.
Valmistamme kauden aikana esityksen, joka kertoo ehkä kukaksi muuttuneesta Narkissoksesta, labyrinthisa asuneesta Minotauroksesta, hurjasta Kykloopista tai saareta lentäen paenneesta Ikaroksesta.

110202 Talviteatteri
Kiteesali, Koulutie 3
ma 18.00-20.30
12.9.2016-28.11.2016, 33 oppituntia
9.1.2017-10.4.2017, 42 oppituntia
Tarja Janis
Kurssimaksu 120,00 €
Syksy 53,00 €
Kevät 67,00 €
Enintään 20 opiskelijaa.
Talviteatteri on suunnattu kaikille teatterin tekemisestä kiinnostuneille aikuisille. Valmistamme kauden aikana näytelmän joko valmiista tekstistä tai vaihtoehtoisesti luomme oman tarinan ryhmälähtöisesti improvisoimalla. Tutkimme ja syvennämme omaa ilmaisua ääni- ja liikeimprovisaation avulla.
Etsimme luontevaa, rentoa näyttämöröhkkeitä, kuuntelen merkitystä, arsyyksisiin reagoimisista ja kaikuja.
Lisäksi keskitymme puheen, hengityksen sekä kehonkielen tiedostamattomiin viesteihin. Tutustumme myös tarinateatterin ja animamaailmojen keinoihin. Emme myöskään unohta teatteripelejä- ja leikkejä, iloa ja mokaamisen riemua!

110203 Myllyteatteri
Ilmarinen opetustila 21, 2. krs, Koulutie 3
su 18.00-20.30
30.10.2016-5.12.2016, 10 oppituntia
Tarja Janis
Enintään 30 opiskelijaa.
Talviaikaan siirtymisen iloksi Myllyteatteri kokoontuu jälleen teatterin taikapiiriin äärelle. Kesälle 2017 on suunnitteilla näytelmä, jonka sisältö ja muut tarkemmat määrítelmat ovat vielä etsänsäpitössa.
Tule mukaan suunnittelemaan ja tekemään haastavaa, innostavaa teatteria mukavassa porukassa! Ensimmäinen suunnittelu- ja virittelykous su 30.10 klo 18-20.30.

110204 Esintyjän aarrearkku –varmuutta esintymiseen

Kiteesali, Koulutie 3
su 12.00-15.30
24.9.2016-12.11.2016, 20 oppituntia
21.1.2017-18.3.2017, 20 oppituntia
Tarja Janis
Kurssimaksu 90,00 €
Syksy 45,00 €
Kevät 45,00 €
Enintään 30 opiskelijaa.

Tuntuuko sinusta, että laulaminen tai muu esiintyminen on jännittynyttä ja hankalaa. Mietitkö kuinka voisit ottaa kehon kielen ja esiintymisen

haltuusi paremmin ja rennommin. Milla tavalla saisit yleisön puoleltesi, olisit mukaansatempaava ja uskottava. Kurssilla haetaan eläytymistä, heittäytymistä ja uskallusta oman äänen käyttöön. Heittäytyminen, kommunikointi ja luonteva esiintyminen vaativat harjoittelua, harva on luonnostaan karismaattinen. Hyvät esiintymistaidot antavat itsevarmuutta, ja jokaisella on mahdollisuus tulla vaikuttavaksi puhujaksi ja esintyjäksi. Harjoitteilla on hyötystä myös arkipäiväisissä tilanteissa ja keskusteluissa. Tutkimme sanantonta viestintää, kuinka valmistautua esitykseen, elektioleen - mitä viestejät keho lähettää, vuorovaikutusta yleisöön, äänen käyttöä ja harjoittelua, miten vakuuttaa omalla tyylilläsi. Entä mikä on aloituksen ja lopetuksen merkitys. Aarrearkku sopii laulaville, soittaville, puhuville, jännittäjille ja kaikille, jotka haluavat parantaa puhe- ja esiintymistaitojaan. Ryhmä kokoontuu syksyllä 24-25.9., 5-6.11. ja 12.11. ja keväällä 21-22.1., 18-19.2. ja 18.3.

Kuvataiteet

110301 Väriä ja maalausta lapsille - 6 - 9 v.

Ilmarinen opetustila 122, 1. krs, Koulutie 3
to 16.30-18.00
1.9.2016-15.12.2016, 30 oppituntia
12.1.2017-4.5.2017, 30 oppituntia
Ahti Pitkänen
Kurssimaksu 110,00 €
Enintään 15 opiskelijaa.
Värin ja valon tutkimista harjoitusten avulla. Kurssilla tutustutaan kuvien tekemiseen ja erilaisten välineiden ja materiaalien käyttöön. Painotusalueita ovat kaksiluotteisen kuvan perusasiat: värit ja muodot, viivat ja pinnat. Erilaisia harjoituksia tehdään piirtäen, maalaen, muovailten, rakennellen ja leikaten.

110302 Väriä ja maalausta lapsille - 10 - 12 v.

Ilmarinen opetustila 122, 1. krs, Koulutie 3
to 18.15-19.45
1.9.2016-15.12.2016, 30 oppituntia
12.1.2017-4.5.2017, 30 oppituntia
Ahti Pitkänen
Kurssimaksu 110,00 €
Syksy 55,00 €
Kevät 55,00 €
Enintään 15 opiskelijaa.
Värin ja valon tutkimista harjoitusten avulla. Kurssilla tutustutaan kuvien tekemiseen ja erilaisten välineiden ja materiaalien käyttöön. Painotusalueita ovat kaksiluotteisen kuvan perusasiat: värit ja muodot, viivat ja pinnat. Erilaisia harjoituksia tehdään piirtäen, maalaen, muovailten, rakennellen ja leikaten.

110305 Kuvataideryhmä
Ilmarinen opetustila 122, 1. krs, Koulutie 3
Joka toinen viikko
la 10.00-13.30
24.9.2016-26.11.2016, 20 oppituntia
14.1.2017-22.4.2017, 28 oppituntia
Ahti Pitkänen
Kurssimaksu 86,00 €
Syksy 36,00 €
Kevät 50,00 €
Enintään 15 opiskelijaa.
Tutustutaan kuvailmaisun perusteisiin harjoitustehtävien avulla. Tehdaän omia maalauksia ohjauksessa. Kurssi sopii myös aloittelijoille. Ryhmä kokoontuu joka toinen lauantai.

110306 Grafiikan kurssi
Onkamo / Kaisa Jussila
Kannaksentie 587A
su 11.00-15.30
11.9.2016-4.12.2016, 24 oppituntia
8.1.2017-19.3.2017, 18 oppituntia
Kaisa Jussila
Kurssimaksu 82,00 €
Syksy 47,00 €
Kevät 35,00 €
Enintään 6 opiskelijaa.
Kurssilla opiskellaan metalligrafiikan tekniikoita. Kurssi sopii sekä aloittelijoille että aiemmin tehneille. Voit työskennellä omien ideoiden ja haluamiesi tekniikoiden pohjalta tai tutustua tekniikoihin opettajan ohjauksessa. Ryhmä kokoontuu Kaisa Jussilan taidegrafiikan pajassa osoitteessa Kannaksentie 587A, 82630 Onkamo. Ryhman kokoontumisaikataulu: 11.9.,2.10.,6.11. ja 4.12.2016 ja 8.1., 5.2. ja 11.3.2017.

110307 Linokaiverus ja -painanta
Onkamo / Kaisa Jussila,
Kannaksentie 587A
su 11.00-15.30

20.11.2016, 6 oppituntia
22.1.2017 ja 19.2.2017, 12 oppituntia
Kaisa Jussila
Kurssimaksu 40,00 €
Enintään 6 opiskelijaa.
Kurssilla valmistetaan linokaiverussalattoja ja vedostetaan niitä prässillä. Ryhmä kokoontuu Kaisa Jussilan taidegrafiikan pajassa osoitteessa Kannaksentie 587A, 82630 Onkamo. Ryhman kokoontumisaikataulu: 20.11.2016, 22.1. ja 19.2.2017. Erillinen materiaalimaksus.

110308 Akvarellitorstai 1
Kästekonen, Ilmarisentie 5, 82500 Kitee
to 10.00-16.00
15.9.2016, 7 oppituntia
Oleg Tchoumak
Kurssimaksu 25,00 €
Enintään 15 opiskelijaa.
Päivän aikana harjoitellaan akvarellimaalauksen sommittelua ja tekniikkaa. Maalausaiheena ”veneet rannalla”. Kurssin opettajana taidemaalari ja kuvataideopettaja Oleg Tchoumak. Kurssille voivat osallistua sekä aloittelijat että maalausta aiemmin harrastaneet.

110309 Akvarellitorstai 2
Kästekonen, Ilmarisentie 5, 82500 Kitee
to 10.00-16.00
24.11.2016, 7 oppituntia
Oleg Tchoumak
Kurssimaksu 25,00 €
Enintään 12 opiskelijaa.
Akvarellimaalauksen sommittelua ja tekniikkaa; aiheena ”maismaa, sadepäivä”. Opettajana taidemaalari ja kuvataideopettaja Oleg Tchoumak. Kurssille voivat osallistua sekä aloittelijat että maalausta aiemmin harrastaneet.

110310 Akvarellitorstai 3
Kästekonen, Ilmarisentie 5, 82500 Kitee
15.12.2016, 7 oppituntia
Oleg Tchoumak
Kurssimaksu 25,00 €
Enintään 12 opiskelijaa.
Akvarellimaalauksen sommittelua ja tekniikkaa; aiheena ”ensilumi”. Opettajana taidemaalari ja kuvataideopettaja Oleg Tchoumak. Kurssille voivat osallistua sekä aloittelijat että maalausta aiemmin harrastaneet.

110311 Akvarellitorstai 4
Kästekonen, Ilmarisentie 5, 82500 Kitee
to 10.00-16.00
2.6.2017, 7 oppituntia
Oleg Tchoumak
Kurssimaksu 25,00 €
Enintään 12 opiskelijaa.
Akvarellimaalauksen sommittelua ja tekniikkaa; aiheena ”asetelma”. Opettajana taidemaalari ja kuvataideopettaja Oleg Tchoumak. Kurssille voivat osallistua sekä aloittelijat että maalausta aiemmin harrastaneet.

110312 Akvarellitorstai 5
Kästekonen, Ilmarisentie 5, 82500 Kitee
to 10.00-16.00
23.2.2017, 7 oppituntia
Oleg Tchoumak
Kurssimaksu 25,00 €
Enintään 12 opiskelijaa.
Akvarellimaalauksen sommittelua ja tekniikkaa; aiheena ”lasten muotokuva”. Opettajana taidemaalari ja kuvataideopettaja Oleg Tchoumak. Kurssille voivat osallistua sekä aloittelijat että maalausta aiemmin harrastaneet.

110313 Akvarellitorstai 6
Kästekonen, Ilmarisentie 5, 82500 Kitee
to 10.00-16.00
23.3.2017, 7 oppituntia
Oleg Tchoumak
Kurssimaksu 25,00 €
Enintään 12 opiskelijaa.
Akvarellimaalauksen sommittelua ja tekniikkaa; aiheena ”talvimaisema”. Opettajana taidemaalari ja kuvataideopettaja Oleg Tchoumak. Kurssille voivat osallistua sekä aloittelijat että maalausta aiemmin harrastaneet.

110314 Betonityöt
Onkamo / Kaisa Jussila,
Kannaksentie 587A
ke 17.30-20.30
28.6.2017, 4 oppituntia
Kaisa Jussila
Kurssimaksu 10,00 €
Enintään 6 opiskelijaa.
Yhden illan iltakursilla valmistetaan erilaisia betonitöitä kotiin ja puutarhaan. Ryhmä kokoontuu Kaisa Jussilan taidegrafiikan pajassa osoitteessa Kannaksentie 587A, 82630 Onkamo. Erillinen materiaalimaksus.

110315 ITE-savesta
Ilmarinen opetustila 101, 1. krs, Koulutie 3
to 17.00-20.30
22.9.2016-11.2.2016, 40 oppituntia
12.1.2017-23.3.2017, 40 oppituntia
Ella Smura
Kurssimaksu 128,00 €
Syksy 64,00 €
Kevät 64,00 €
Enintään 12 opiskelijaa.
Tutustutaan keramiikan materiaaleihin ja tekniikoihin taide- ja käyttökeramiikkaa tehden, omaa luovuutta ja yksilöllisyyttä toteuttaen. Tehdaän myös pienoispatsaita ja pihakoristeita. Opettajalta saa ostaa materiaaleja.

Muotoilu, käden taidot

110400 Hopeapiiri
Arppen koulu, tekninen työ, Koulutie 3
Joka toinen viikko
la 10.00-15.00
15.10.2016-3.12.2016, 30 oppituntia
14.1.2017-18.3.2017, 18 oppituntia
Pirjo Koponen
Kurssimaksu 85,00 €
Syksy 53,00 €
Kevät 32,00 €
Enintään 12 opiskelijaa.
Valmistetaan koruja ja koriste-esineitä hopealangaista ja hopealevyistä takomalla, punomalla tai juottamalla. Opetellaan hopeatoiden ja hopeasaven käsittelyn perustekniikat. Korjataan ja muokataan vanhoja hopeaesineitä (esim. lusikat, haarukat, kotikat) uuteen tarkoitukseen. Myös aloittelijat ovat tervetulleita. Ryhmä kokoontuu lauantaisin 15.10, 29.10, 12.11, 26.11, ja 3.12.-16, 14.1, 11.2, ja 18.3.-17

110401 Kultasepän oppisa
Arppen koulu, tekninen työ, Koulutie 3
la 9.00-16.00
su 9.00-16.00
17.9.2016-25.9.2016, 32 oppituntia
Esko Timonen
Kurssimaksu 85,00 €
Enintään 10 opiskelijaa.
Kurssilaiset muotoilevat ja valmistavat hopeakoruja perinteisillä kultasepäntekniikoilla. Tekemisen ohessa perehdytään hopean sulatukseen, muokkaukseen, juottamiseen ja pintakäsittelyyn. Pidemmälle ehtineet voivat harjoitella myös jalkoviivistutusta. Kurssilaiden käytössä on mm. opiston hankkima kultasepn sahoja sekä pulvipyreitä kultasepn viiloja. Opettaja tuo mukanaan muita tarvittavia työkaluja ja laitteita. Hannella voi tarvittaessa ostaa juotteita ja sahatteriä sekä hopealevyä ja lanka-aihiota. Kurssilaisille lahetetaan ennen kurssin alkamista lisätietoa työkaluista ja harjoitustoista. Kurssi kokoontuu la 17.9. ja su 18.9., la 24.9. ja su 25.9.

110403 Posliinimaalaus, Kitee
Ilmarinen opetustila 122, 1. krs, Koulutie 3
ma 17.30-20.00
12.9.2016-28.11.2016, 33 oppituntia
9.1.2017-3.4.2017, 36 oppituntia
Irja Juvonen
Kurssimaksu 110,00 €
Syksy 53,00 €
Kevät 57,00 €
Enintään 15 opiskelijaa.
Kurssi sopii kaikille posliinimaalauksesta kiinnostuneille. Kokeillaan erilaisia maalaustekniikoita, maisema-, kukka- ja muotokuva-aiheita, myös lasille maalaamista.

110404 Posliini- ja puumaalaus, Heinoniemi
Heinoniemen Kotipirtti, Heinoniementie 37
Joka toinen viikko
ti 10.00-12.30
20.9.2016-13.12.2016, 18 oppituntia
10.1.2017-28.3.2017, 18 oppituntia
Irja Juvonen
Kurssimaksu 72,00 €
Syksy 36,00 €
Kevät 36,00 €
Enintään 12 opiskelijaa.
Opiskellaan maalauksen tekniikoita. Kurssi sopii sekä aloittelijoille että aiemmin harrastaneille.

Pajutyöt

119801 Punotaan pajusta
Huikkola, entinen koulu, Huikkolantie 27
la 9.00-14.30
19.11.2017-5.12.2016, 10 oppituntia
14.1.-25.3.2017, 40 oppituntia
Raiii Naatanen

Kurssimaksu 90,00 €
Syksy 30,00 €
Kevät 60,00 €
Enintään 15 opiskelijaa.
Pajunpunontaa sekä aloittelijoille että pajutoita aiemmin tehneille. Pajulaajien tunnistus, keräys ja liotus sekä säilytys. Valmistetaan tarve- ja koriste-esineitä. Ensimmäisellä kerralla sovitaan yhdessä kurssin aikataulu. Lisätietoja kurssin opettajalta puh. 050 331 2672.

Tekstiili

119802 Käsitöypäja
Ilmarinen opetustila 122, 1. krs, Koulutie 3
to 10.00-12.30
15.9.2016-11.2.2016, 33 oppituntia
12.1.2017-6.4.2017, 36 oppituntia
Sirpa Havukainen
Kurssimaksu 110,00 €
Kurssy 53,00 €
Kevät 57,00 €
Enintään 16 opiskelijaa.
Kurssilla käydaän läpi neule- ja virkkaustekniikoita, kirjonnn eri tapoja sekä ompelun niksejä. Sisältö suunnitellaan ensimmäisellä kerralla.

119803 Käsitöyryhmä
Huikkola, entinen koulu, Huikkolantie 27
ke 18.00-20.30
14.9.2016-30.11.2016, 33 oppituntia
11.1.2017-5.4.2017, 36 oppituntia
Sirpa Havukainen
Kurssimaksu 110,00 €
Syksy 53,00 €
Kevät 57,00 €
Enintään 12 opiskelijaa.
Kurssilla neulotaan, virkataan, ommellaan, kirjotaan ja askarrellaan opiskelijoiden toiveiden mukaan. Sisältö suunnitellaan ensimmäisellä kerralla.

119804 Luova käsityöpaja nuorille
Ilmarinen opetustila 122, 1. krs, Koulutie 3
ke 15.30-17.00
14.9.2016-30.11.2016, 22 oppituntia
Merja Kupiainen
Kurssimaksu 48,00 €
Enintään 15 opiskelijaa.
Nuorten toiveita toteuttaen tuunataan vanhoista vaatteista, kankaista ja tekstiileistä muodikkaita uusiavaatteita ja käyttötekstiilejä. Käytetään hyväksi erityistekniikoita, kankaanmaalausta, painantaa ja tilkkuilua. Mahdollisuus käyttää myös muita materiaaleja ja tekniikoita. Tarkemmasta sisältöstä päätetään yhdessä ensimmäisellä kokoontumiskerralla.

119805 Luova käsityöpaja
Ilmarinen opetustila 122, 1. krs, Koulutie 3
ke 17.30-20.00
14.9.2016-30.11.2016, 33 oppituntia
11.1.2017-5.4.2017, 36 oppituntia
Merja Kupiainen
Kurssimaksu 110,00 €
Enintään 15 opiskelijaa.
Tuunataan vanhoista vaatteista, kankaista ja tekstiileistä muodikkaita uusiavaatteita ja käyttötekstiilejä. Käytetään hyväksi erityistekniikoita, kankaanmaalausta, painantaa ja tilkkuilua. Mahdollisuus kokeilla myös muita materiaaleja. Tarkemmasta sisältöstä päätetään yhdessä ensimmäisellä kokoontumiskerralla.

119806 Nykyajan ompeluseura
Ilmarinen opetustila 122, 1. krs, Koulutie 3
ti 17.30-20.00
13.9.2016-29.11.2016, 33 oppituntia
Sirpa Havukainen
Kurssimaksu 68,00 €
Enintään 16 opiskelijaa.
Kurssilla ommellaan tilkkuitöitä eri tekniikoin, helppoja vaatteita sekä laukkuja, pussukoita ym. pikku ompeluksia.

119807 Kahvissit ja nipsut
Ilmarinen opetustila 122, 1. krs, Koulutie 3
ti 17.30-20.00
10.1.2017-4.4.2017, 36 oppituntia
Sirpa Havukainen
Kurssimaksu 72,00 €
Enintään 16 opiskelijaa.
Kahviusseista punotaan eri tekniikoilla kasseja, koreja, koriste-esineitä ym. Juomatilkkien nipsuista virkataan kasseja, pussukoita, koruja, koriste- ja käyttöesineitä. Nipsuvirkkausta voi yhdistää myös nahkaan, kankaaseen ja neulokseen.

119808 Kahviussukurssi
Huikkola, entinen koulu, Huikkolantie 27
ma 18.00-20.30

12.9.2016-28.11.2016, 33

Puu- ja metallityö

119830 Puu- ja metallityöt

Pyhjärvi-talo E tekn.työ, Pyhäjärventie 6 C ma 18.00-20.30 12.9.2016-28.11.2016, 33 oppituntia 9.1.2017-3.4.2017, 36 oppituntia Jorma Palo Kurssimaksu 110,00 € Syksy 55,00 € Kevät 55,00 € Enintään 12 opiskelijaa. Valmistetaan puusta ja metallista käyttö- ja koriste-esineitä. Kunnostetaan vanhoja ja entisöidään huonekaluja.

119832 Kädentaitojen hyödyntäminen kodin tarpeissa / Villala

Kylätalo Leinola, Leinovaaranatie 4 A ke 18.00-20.30 14.9.2016-30.11.2016, 33 oppituntia 11.1.2017-5.4.2017, 36 oppituntia Matti Kammonen Kurssimaksu 110,00 € Syksy 55,00 € Kevät 55,00 € Enintään 12 opiskelijaa. Tehdään uutta ja korjataan käytettyä. Käydään läpi kodin huolto-ohjelmaa vuodenaikojen mukaan.

Entisöinti

119831 Verhoilu

Purujärven maamiessuurantalo, Leveäkiventie 1 to 15.30-18.30 15.9.2016-1.12.2016, 40 oppituntia 12.1.2017-6.4.2017, 40 oppituntia Eija Hirvonen Kurssimaksu 128,00 € Syksy 64,00 € Kevät 64,00 € Enintään 15 opiskelijaa. Vanhojen kalusteiden pehmusteiden korjausta sekä uudelleen verhoilua.

Liikunta

830130 60+ -jumppa

Kesälahden koulu/ liikuntasali Puruvesi-talo, Pyhäjärventie 3 ke 17.00-18.00 14.9.2016-30.11.2016, 15 oppituntia 11.1.2017-5.4.2017, 16 oppituntia PT Henna Hirvonen Kurssimaksu 68,00 € Syksy 34,00 € Kevät 34,00 € Enintään 30 opiskelijaa. Monipuolinen kuntojumppatunti yli 60-vuotiaille naisille ja miehille. Tunnilla keskitytään lihasvoimaa, tasapainoa ja koordinaatiota kehittäviin ja ylläpitäviin harjoituksiin, venyttelyä unohtamatta. Välineinä käytetään oman kehon lisäksi mm. keppejä, kuminauhvoja, jumppapalloja.

830131 Työikäisten kuntoliikunta

Kesälahden koulu/ liikuntasali Puruvesi-talo, Pyhäjärventie 3 ke 18.00-19.00 14.9.2016-30.11.2016, 15 oppituntia 11.1.2017-5.4.2017, 16 oppituntia PT Henna Hirvonen Kurssimaksu 68,00 € Syksy 34,00 € Kevät 34,00 € Enintään 40 opiskelijaa. Tehokasta liikuntaa työikäisille oman kehon painoa ja erilaisia välineitä käyttäen. Kuntoa kohotetaan vaihtuvia teemoilla mm. kahvakuulalla, toiminnallisella lihaskuntoharjoittelulla, punttijuomppalla. Ryhmäläisten toiveet otetaan huomioon. Sopii kaikenikäisille työikäisille.

830132 Äijäjumppa

Kesälahden koulu/ liikuntasali Puruvesi-talo, Pyhäjärventie 3 ke 19.00-20.00 14.9.2016-30.11.2016, 15 oppituntia 11.1.2017-5.4.2017, 16 oppituntia PT Henna Hirvonen Kurssimaksu 68,00 € Syksy 34,00 € Kevät 34,00 € Enintään 30 opiskelijaa. Äijäjumppa on ainoasään miehille tarkoitettu kuntoliikuntaryhmä, jossa kohotetaan sekä aerobista että lihaskuntoa. Vaihuvia teemoja mm. kahvakuulailua, toiminnallista harjoittelua, keppijumppaa ja pienpelejä. Ryhmän toiveet otetaan huomioon. Tunti sopii kaikenikäisille ja -kuntoisille aijille.

Rääkkylä

Tietotekniikka

340160 Sähköiset palvelut

Oravisalo, Koiton talo (entinen koulu), Oravisalontie 1290 a ke 17.00-19.30 14.9.2016-12.10.2016, 15 oppituntia Marketta Roivas Kurssimaksu 33,00 € Enintään 10 opiskelijaa. Sähköisten palveluiden haltuunotto kuten laskun maksu viivakoodia hyväksi käyttäen, video-asiointiin käyttö jne. Oma kannettava/tabletti tai mahdollisuus käyttää opiston laitteita.

340161 Vanhat valokuvat digitaaliseen muotoon

Yläkoulu 206a Atk, Paksuniementie 7 ke 17.00-19.30 26.10.2016-30.11.2016, 18 oppituntia Marketta Roivas Kurssimaksu 45,00 € Enintään 10 opiskelijaa. Skannataan vanhoja valokuvia, nimetään ne uudelleen ja tallennetaan muistitikuile. Ota mukaan oma muistitikku.

340162 Tehdään blogi

Yläkoulu 206a Atk, Paksuniementie 7 ke 17.00-19.30 11.1.2017-5.4.2017, 36 oppituntia Marketta Roivas Kurssimaksu 72,00 € Enintään 10 opiskelijaa. Tehdään oma blogi; matka-, leivonta-, koira- tai tuunausblogit Blogi on julkinen verkkosivu tai –sivusto, johon sen pitää kirjoittelee säännöllisesti ja jossa muut voivat kommentoida kirjoituksia. Siinä näkyy kirjoittajan näkökulma esim. omasta matkasta tai kertomus lemmikin elämästä kuvin tai videoin lisättynä.

Teatteri

110260 Lapsiteatteri Sekamelska

Yläkoulu Auditorio, Paksuniementie 7 ke 15.00-16.30 14.9.2016-30.11.2016, 30 oppituntia 11.1.2017-5.4.2017, 30 oppituntia Niina Karttunen Kurssimaksu 101,00 € Syksy 50,50 € Kevät 50,50 € Enintään 20 opiskelijaa. Tervetuloa harrastamaan teatteria! Kurssilla lähestytään teatteria leikkien, pelien ja mielikuvaharjoitteiden kautta. Sekamelskassa opettelemme ilmaisemaan itseämme sekä työskentelemään yhdessä ryhmän kanssa. Kurssilla opitaan kaikille tärkeitä vuorovaikutustaitoja mukavien harjoitteiden kautta. Kevääksi valmistamme pienen esityksen opitun pohjalta. Iksi esikoulu-laiset ja 1-4 luokkalaiset. Lisätietoja Ninnu Karttunen 050 362 9443.

110261 Riäkkyteatteri

Yläkoulu Auditorio, Paksuniementie 7 ti 17.30-20.30 13.9.2016-22.11.2016, 40 oppituntia 10.1.2017-21.3.2017, 40 oppituntia Niina Karttunen Kurssimaksu 128,00 € Syksy 64,00 € Kevät 64,00 € Enintään 20 opiskelijaa. Tervetuloa teatteriharrastuksen pariin uudet in-

kurssimaksu 26,00 € Enintään 10 opiskelijaa. Maisemamaalauksen perusteet 7 värin paletilla. Öljy- ja akryylimaalausta, myös akvarelleja. Maalataan maastossa, tutkitaan valoa ja perspektiiviä värien voimalla! Kokoonlumiset: to 25.5.17 klo 11.00-16.00 ja pe 26.5.17 klo 16.00-21.00

110365 Akvarellisunnuntai 1

Jaamantupa, Jaaman rantatie 140, 82335 Rasivaara su 10.00-16.00 18.9.2016, 7 oppituntia Oleg Tchoumak Kurssimaksu 25,00 € Enintään 15 opiskelijaa.

Paivän aikana harjoitellaan akvarellimaalauksen sommittelua ja tekniikkaa. Maalausaiheena "maisema, pelto ja metsä". Kurssin opettajana taidemaalari ja kuvataideopettaja Oleg Tchoumak. Kurssille voivat osallistua sekä aloittelijat että maalauستا aiemmin harrastaneet.

110262 Nuorisoteatteri Rääpäleet

Yläkoulu Auditorio, Paksuniementie 7 ti 15.00-17.15 13.9.2016-22.11.2016, 30 oppituntia 10.1.2017-21.3.2017, 30 oppituntia Niina Karttunen Kurssimaksu 101,00 € Syksy 50,50 € Kevät 50,50 € Enintään 20 opiskelijaa. Kiinnostaaoko esiintyminen? Haluatko kokeilla improvisaatiota? Tai tehdä taideteoksen omista kokemuksistasi? Voiko välitunnin tapahtumista tehdä teatteria? Tai lehdessä olleesta uutisesta kohtauksen? Voisiko teatteria tehdä metsäpöltulle? Tule mukaan nuorisoteatterin kokeilemaan mitä kaikkea teatterin maailma voi tarjota! Kurssin aikana pääset kokeilemaan erilaisia ilmaisuharjoitteita sekä tuustulmaan erilaisiin tapoihin tuottaa taitteellista materiaalia. Teemme teatteria juuri siitä mikä kiinnostaa sinua JUURI NYT! Hyppää teatterin matkaan kokemaan ja tekemaan! Kurssilla valmistetaan ajankohtainen esitys ryhmälle tarkeista aiheista. Lisätietoja Ninnu Karttunen 050 362 9443.

Kuvataiteet

110360 Lasten ja nuorten kokeileva läideryhmä, syksy

Yläkoulu 109 Kuvaamataito, Paksuniementie 7 ti 15.15-16.45 13.9.2016-29.11.2016, 22 oppituntia Auli Partio Kurssimaksu 45,00 € Enintään 10 opiskelijaa. Kokeillaan vanhoja ja tuoreita menetelmiä, yhdistellen myös käsitytekniikkoja; maalauستا, muotoilua, huovutusta, mosaikkia - mielikuvitus vain rajana!

110361 Kuviaitoa kankaalle, väriä vaalteisiin

Yläkoulu 109 Kuvaamataito, Paksuniementie 7 Joka toinen viikko ma 11.00-19.30 13.2.2017-27.3.2017, 12 oppituntia Auli Partio Kurssimaksu 26,00 € Enintään 10 opiskelijaa. Vahabatiikki- ja reaktiivivärjäys luonnonkuitukankaalle. Kokeillaan myös vapaata painantaa ja maalaamista kankaalle. Sopii myös tuunastekniikaksi!

110362 Sormet savessa

Yläkoulu 109 Kuvaamataito, Paksuniementie 7 Joka toinen viikko su 9.30-12.00 18.9.2016-27.11.2016, 18 oppituntia 22.1.2017-2.4.2017, 18 oppituntia Marilta Kakkinen Kurssimaksu 72,00 € Syksy 36,00 € Kevät 36,00 € Enintään 8 opiskelijaa. Saven muotoilua käsinrakentamisen tekniikoin. Valmistetaan töitä käyttöön tai koristeeksi kun-kin oman tarpeen ja toivien mukaisesti. Töitten vareihin, kuvioihin, muotoiluihin ja pintoihin etsitään ideoita luonnosta. Yhdistetään luonnonmateriaaleja keramiikkatöihin. Savustus- ja raku-polttoa. Materiaaleja saa ostaa opettajalta.

110364 Maisemamaalausta muisemassa, lhytkurssi

Auli Partion ateljee, Oravisalontie 1420 ti 11.00-16.00 Syksy 64,00 € Kevät 64,00 € Enintään 12 oppituntia Vanhan tai uuden huonekalun suunnittelu ja toteutus.

Kurssimaksu 26,00 € Enintään 10 opiskelijaa. Maisemamaalauksen perusteet 7 värin paletilla. Öljy- ja akryylimaalausta, myös akvarelleja. Maalataan maastossa, tutkitaan valoa ja perspektiiviä värien voimalla! Kokoonlumiset: to 25.5.17 klo 11.00-16.00 ja pe 26.5.17 klo 16.00-21.00

110365 Akvarellisunnuntai 1

Jaamantupa, Jaaman rantatie 140, 82335 Rasivaara su 10.00-16.00 18.9.2016, 7 oppituntia Oleg Tchoumak Kurssimaksu 25,00 € Enintään 15 opiskelijaa. Paivän aikana harjoitellaan akvarellimaalauksen sommittelua ja tekniikkaa. Maalausaiheena "maisema, pelto ja metsä". Kurssin opettajana taidemaalari ja kuvataideopettaja Oleg Tchoumak. Kurssille voivat osallistua sekä aloittelijat että maalauستا aiemmin harrastaneet.

110366 Akvarellisunnuntai 2

Jaamantupa, Jaaman rantatie 140, 82335 Rasivaara su 10.00-16.00 27.11.2016, 7 oppituntia Oleg Tchoumak Kurssimaksu 25,00 € Enintään 15 opiskelijaa. Paivän aikana harjoitellaan akvarellimaalauksen sommittelua ja tekniikkaa. Maalausaiheena "asetelma, hedelmä". Kurssin opettajana taidemaalari ja kuvataideopettaja Oleg Tchoumak. Kurssille voivat osallistua sekä aloittelijat että maalauستا aiemmin harrastaneet.

110367 Akvarellisunnuntai 3

Jaamantupa, Jaaman rantatie 140, 82335 Rasivaara su 10.00-16.00 18.12.2016, 7 oppituntia Oleg Tchoumak Kurssimaksu 25,00 € Enintään 15 opiskelijaa. Paivän aikana harjoitellaan akvarellimaalauksen sommittelua ja tekniikkaa. Maalausaiheena "muotokuva valokuvasta". Kurssin opettajana taidemaalari ja kuvataideopettaja Oleg Tchoumak. Kurssille voivat osallistua sekä aloittelijat että maalauستا aiemmin harrastaneet.

Muotoilu

110406 Posliinimaalaus, Rääkkylä

Rasihovi, Hammastahdentie 66 Joka toinen viikko to 17.30-19.45 9.2.2017-20.4.2017, 18 oppituntia Irja Juvonen Kurssimaksu 40,00 € Enintään 12 opiskelijaa. Kurssi sopii kaikille posliinimaalauksesta kiinnostuneille, sekä aloittelijoille että aiemmin harrastaneille. Rähmä kokoonlto joka toinen torstai.

110462 Lasi, mosaikki ja emali

Yläkoulu 109 Kuvaamataito, Paksuniementie 7 Joka toinen viikko la 9.00-13.15 4.2.2017-8.4.2017, 30 oppituntia Marilta Kakkinen Kurssimaksu 25,00 € Enintään 15 opiskelijaa. Villasta levytekniikalla istuinalusia, pieniä mattoja, seinätekstiilejä, patalappuja. Neulahuovutuksella heijastimia, kuusenkoristeita ja teluja. Kokoonlumiset 29.10 ja 12.11.16. Materiaaleja voi ostaa opettajalta.

Puu- ja metallityö

119860 Puutyö Rääkkylä

Yläkoulu Pajarakennus, Paksuniementie 7 Joka toinen viikko la 9.00-15.00 29.10.2016-17.12.2016, 40 oppituntia 14.1.2017-14.2.017, 40 oppituntia Veli Lätti Kurssimaksu 128,00 € Syksy 64,00 € Kevät 64,00 € Enintään 12 opiskelijaa. Vanhan tai uuden huonekalun suunnittelu ja toteutus.

Tekstiili

119861 Käsiyöpäja: Monitoimiryhmä, syksy

Yläkoulu 204 Tekstiili, Paksuniementie 7 la 10.00-15.00 su 10.00-15.00 24.9.2016-27.11.2016, 36 oppituntia Hannele Kinnunen Kurssimaksu 60,00 € Enintään 15 opiskelijaa. Tutustutaan erilaisiin vanhoihin ja uusiin käsityö-tekniikoihin, mm. tiikkutyö, metallianka, virkkaus jne. Kokoonlumiskerrat: Syksy: 24.-25.9, 29.-30.10 ja 26.-27.11.2016.

119862 Käsiyöpäja: Monitoimiryhmä, kevät

Yläkoulu 204 Tekstiili, Paksuniementie 7 la 10.00-15.00 su 10.00-15.00 28.1.2017-26.3.2017, 36 oppituntia Hannele Kinnunen Kurssimaksu 60,00 € Enintään 15 opiskelijaa. Käsiytön monitoimiryhmä, mm. tuunataan ja kierretetään. Kokoonlumiskerrat: Kevät 28.-29.1, 25.-26.2 ja 25.-26.3.2017.

119863 Rääkkylän Käsiyökurssi

Rääkkylän asukasyhdistys, Rinnekuja 3 C 14 ti 17.00-19.30 13.9.2016-29.11.2016, 33 oppituntia 10.1.2017-4.4.2017, 36 oppituntia Maritta Kakkinen Kurssimaksu 110,00 € Syksy 55,00 € Kevät 55,00 € Enintään 15 opiskelijaa. Kangaspuilla kudontaa yhteisiin loimiin sekä muita toiveiden mukaisia käsistöitä.

119864 Tekstiilitaiturit

Oravisalo, Koiton talo (entinen koulu), Oravisalontie 1290 a su 13.00-15.30 18.9.2016-4.12.2016, 33 oppituntia 15.1.2017-9.4.2017, 36 oppituntia Maritta Kakkinen Kurssimaksu 110,00 € Syksy 55,00 € Kevät 55,00 € Enintään 15 opiskelijaa. Kangaspuilla kudontaa yhteisiin loimiin sekä muita toiveiden mukaisia käsistöitä.

119865 Käsiyökurssi, Nieminen

Niemisen urheilutalo, Hammastahdentie 1126 ma 12.00-14.30 12.9.2016-28.11.2016, 33 oppituntia 9.1.2017-3.4.2017, 36 oppituntia Maritta Kakkinen Kurssimaksu 110,00 € Syksy 55,00 € Kevät 55,00 € Enintään 15 opiskelijaa. Jouluksi voit tehdä himmelin ja pääsiaiseksi pisan-kamunia. Farkkujen yms. tuunausta, kirjoittaa, kudontaa yhteisloimeen, pajunpunontaa, tiifangtointia. Myös keskeneraisten töitten lopettamista.

119867 Huovutuskurssi

Yläkoulu 204 Tekstiili, Paksuniementie 7 la 9.00-13.15 ja su 9.00-13.15 29.10.2016 ja 12.11.2016, 10 oppituntia Maritta Kakkinen Kurssimaksu 25,00 € Enintään 15 opiskelijaa. Villasta levytekniikalla istuinalusia, pieniä mattoja, seinätekstiilejä, patalappuja. Neulahuovutuksella heijastimia, kuusenkoristeita ja teluja. Kokoonlumiset 29.10 ja 12.11.16. Materiaaleja voi ostaa opettajalta.

119868 Neulekerho

Rasihovi, Hammastahdentie 66 Joka toinen viikko la 14.00-17.15 17.9.2016-26.11.2016, 18 oppituntia 21.1.2017-1.4.2017, 18 oppituntia Nelli Sazonova Kurssimaksu 72,00 € Syksy 36,00 € Kevät 36,00 € Enintään 12 opiskelijaa. Neulotaan esim. Korsnäsin villapaitaa, erikois-neuleita ja -virkkauksia. Myös koneneulontaa. Voit tuoda oman neulekoneen.

119869 Oman puuseikkurssi

Yläkoulu 204 Tekstiili, Paksuniementie 7 la 9.00-12.15 7.1.2017-28.1.2017, 16 oppituntia

Maritta Kakkinen Kurssimaksu 35,00 € Enintään 12 opiskelijaa. Valmistetaan kahvipusseista laukkuja, koreja sekä koristeita eri punontatavoilla. Ensimmäisellä kokoonlumiskerralla sovitaan kurssin aikataulu. Ota omat kahvipussit mukaan.

Tanssi

110560 Kuntotanssijumppa

Yläkoulu Liikuntasali ke 17.00-18.00 14.9.2016-30.11.2016, 15 oppituntia 11.1.2017-5.4.2017, 16 oppituntia Seija Lappalainen Kurssimaksu 68,00 € Syksy 34,00 € Kevät 34,00 € Enintään 20 opiskelijaa. Jumppatunti perustuu tanssilavoilta tuttujen la-vatanssiaskelaiden ja jumpan yhdistelmäan. Tällä tunnilla kuka tahansa voi kohentaa kuntoa ja hankkia hyvää mieltä lavoilta tutun tanssimusiikin tahtiin. Musiikkia on aina humpasta jenkkaan ja cha chaasta rokkiiin. Et tarvitse tanssiparia, Täällä jorataan paasaantoisesti yksin.

Liikunta

830160 Asahi Health

Alakoulu, Liikuntasali, Paksuniementie 7 ti 18.25-19.10 13.9.2016-29.11.2016, 11 oppituntia 10.1.2017-4.4.2017, 12 oppituntia Irina Häyrinen Kurssimaksu 51,00 € Enintään 20 opiskelijaa. Asahi on terveysliikuntaa, joka lisää energiaa päivän jokaiseen hetkeen. Kehon ja mielen liikuntamuoto. Sen liikkeet ovat suunniteltu tarkoituksella yksinkertaisiksi, niin että kuka tahansa voi aloittaa harjoittamaan Asahia. Liikesarjat kohdistuvat niska-hartiaseutuun, selkään, jalkoihin, tasapainoon ja mielen rauhoittamiseen. Liikkeiden tavoitteena on lihasten venyttäminen ja avaaminen. Venrenkierto elpyy ja nivelet saavat pehmeää tiikettä. Sopii sekä aloittelijoille että aikaisemmin harrastaneille.

830161 XL-jumppa

Alakoulu, Liikuntasali, Paksuniementie 7 ti 16.00-17.00 13.9.2016-29.11.2016, 15 oppituntia 10.1.2017-4.4.2017, 16 oppituntia Irina Häyrinen Kurssimaksu 68,00 € Syksy 34,00 € Kevät 34,00 € Enintään 20 opiskelijaa. Kevyttä jumppaa ylipainoisille. Pyritään löytämään motivaatiota liikkumiseen sekä kunnon kohotukseen.

830162 Kuntojumppaa ja venyttelyä

Alakoulu, Liikuntasali, Paksuniementie 7 ti 17.05-18.20 13.9.2016-29.11.2016, 19 oppituntia 10.1.2017-4.4.2017, 20 oppituntia Irina Häyrinen Kurssimaksu 78,00 € Syksy 39,00 Kevät 39,00 € Enintään 20 opiskelijaa. Tule mukaan jumppamaan! Monipuolinen jumppa naisille että miehille.Sisältää aerobista- että lihaskuntojumppaa.

830163 Kehon huoltoa ja Pilatesta kaikille

Niemisen urheilutalo, Hammastahdentie 1126 ti 19.45-20.45 13.9.2016-29.11.2016, 15 oppituntia 10.1.2017-4.4.2017, 16 oppituntia Irina Häyrinen Kurssimaksu 68,00 € Syksy 34,00 € Kevät 34,00 € Enintään 20 opiskelijaa. Puolituntia musiikin mukaan erilaisia rintakehää avaavia liikkeitä, lihasten/nivelten venytystä ja liikkuvuutta parantavia liikkeitä. Puolituntia kolmen viikon välein vaihtuvaa Pilates-ohjelmaa, aloitamme helpoista ja yksinkertaisista liikkeistä muuttuen vuoden aikana haastavammiksi. Tunti ei vaadi Pilatestekniikan osaamista, käy kaikille aloittelijoillekin. Sopii myös miehille.

Tutustu kursseihin osoitteessa www.tohmajarvi.fi/kansalaisopisto
Tervetuloa!

- **Kitaransoitto**
- Pianonsoitto
- **Yksityistunteja laulun lahjaan**
- Näytelmäryhmä Kemie tai Värtsilä
- Kuvataideryhmä ja Lasten kuvataide
- Posliininmaalauk
- Hopealusikoiden uusi elämä, syksy tai kevät
- Huovutuskurssi Värtsilässä
- Huonekalujen kunnostus, ma ilta tai ti päivä
- Kaunista kierrättämällä Värtsilässä
- **Keijut, peikot ja noita-Nokinenät Tikkalassa**
- **Kudonta**
- Kätevät kädet Kemiessä tai Saariossa
- Lasikorut tai Joulukoristeita lasista
- Lasten askartelumatka luonnonmateriaalien maailmaan
- Metallityöt
- Puutyöt
- Puukkoja joka lähtöön
- **Rakenna itse aurinkokeräimet, syksy tai kevät**
- Tonttu Torvinen ja liihottavat enkelit Tikkalassa
- Väännetään luonnonmateriaaleja
- Kuntotanssi
- Perinteiset lavatanssit
- Saanko luvan?
- Italian kieli
- **Saksan kielen alkeet**
- Suomen kielen alkeet
- Razgovornaja grupp
- Venäjä 1, 2, 3 ja Venäjää Värtsilässä
- Kirjallisuusryhmä Oma Oivallus
- Kirjoita, kuvaa ja julkaise
- Tietotekniikan peruskurssi ja jatkokurssi
- Valokuvauksen ja kuvankäsittelyn peruskurssi, syksy tai kevät
- Valokuvauksen ja kuvankäsittelyn jatkokurssi, syksy tai kevät
- Elämäntaparemontti naisille
- Luontaishoitoja & hierontoja kotikäyttöön
- Miehet kesäkuuntoon 2017
- **Kukkasidontaa ja ikebanaa**
- Kasvit kasvamaan
- Ruokasienet metsästä pöytään
- Asahi
- Hathajooga tai Joogaa ja meditaatiota
- Juoksukoulu naisille
- Miesten liikunta
- Naisten liikunnat Saariossa, Tikkalassa ja Värtsilässä
- Perusjumppaa perinteisellä tyylillä
- Naisten itsepuolustuskurssi
- Ikämiesten liikunta
- Ikääntyvien naisten liikunta
- Toimintakykyryhmä 65+ Kemiessä ja Värtsilässä

TAITOTALON KURSSIT:

- **Koukussa**
- **Tee itse ihana joulu**
- **Lapsen kanssa kässäilykerhoon**
- **Kätevät kädet Akkalassa**
- **Tekemisen riemua betonilla**
- **Vanhan shaalin uusi elämä**

ILMAISLUENNOT TOHMAJÄRVELLÄ:

TUNNE PULSSISI

Kunnanvirasto, valtuustosal
ke 21.9.2016 klo 18:00 - 19:30
Juha Farin

VERKKOLUENTO:

KILPIRAUHASSAIRAUDET

Kunnanvirasto, valtuustosal
ke 26.10.2016 klo 14:00 - 16:00

VERKKOLUENTO:

SYÖVÄN EHKÄISY RAVINNON AVULLA

Kunnanvirasto, valtuustosal
ke 9.11.2016 klo 14:00 - 16:00

TUNTEMATTOMAN SOTILAAN SAAPPAISSA KESKI-KARJALASSA

Koulukeskus, Tietävä, Maiju Lassila -sali
ma 5.12.2016 klo 18:00 - 19:00
Markku Hyvönen

TOHMAJÄRVELÄISTEN VENÄJÄ-MIELIKUVAT

Kunnanvirasto, valtuustosal
to 26.1.2017 klo 18:00 - 19:30
Olga Davydova-Minguet ja Pirjo Pöllänen

TUNTEMATON PAKOLAINEN

Kunnanvirasto, valtuustosal
to 23.2.2017 klo 18:00 - 19:30
Juha Forsblom

HYVINVOINTIPALVELUIDEN MUUTOKSISTA MAASEUDULLA

Kunnanvirasto, valtuustosal
ma 24.4.2017 klo 18:00 - 19:30
Pirjo Pöllänen

LISÄTIETOJA KURSSEISTA

kurssisihteeri Merja Susi
puh 040 105 4104 tai merja.susi@tohmajarvi.fi